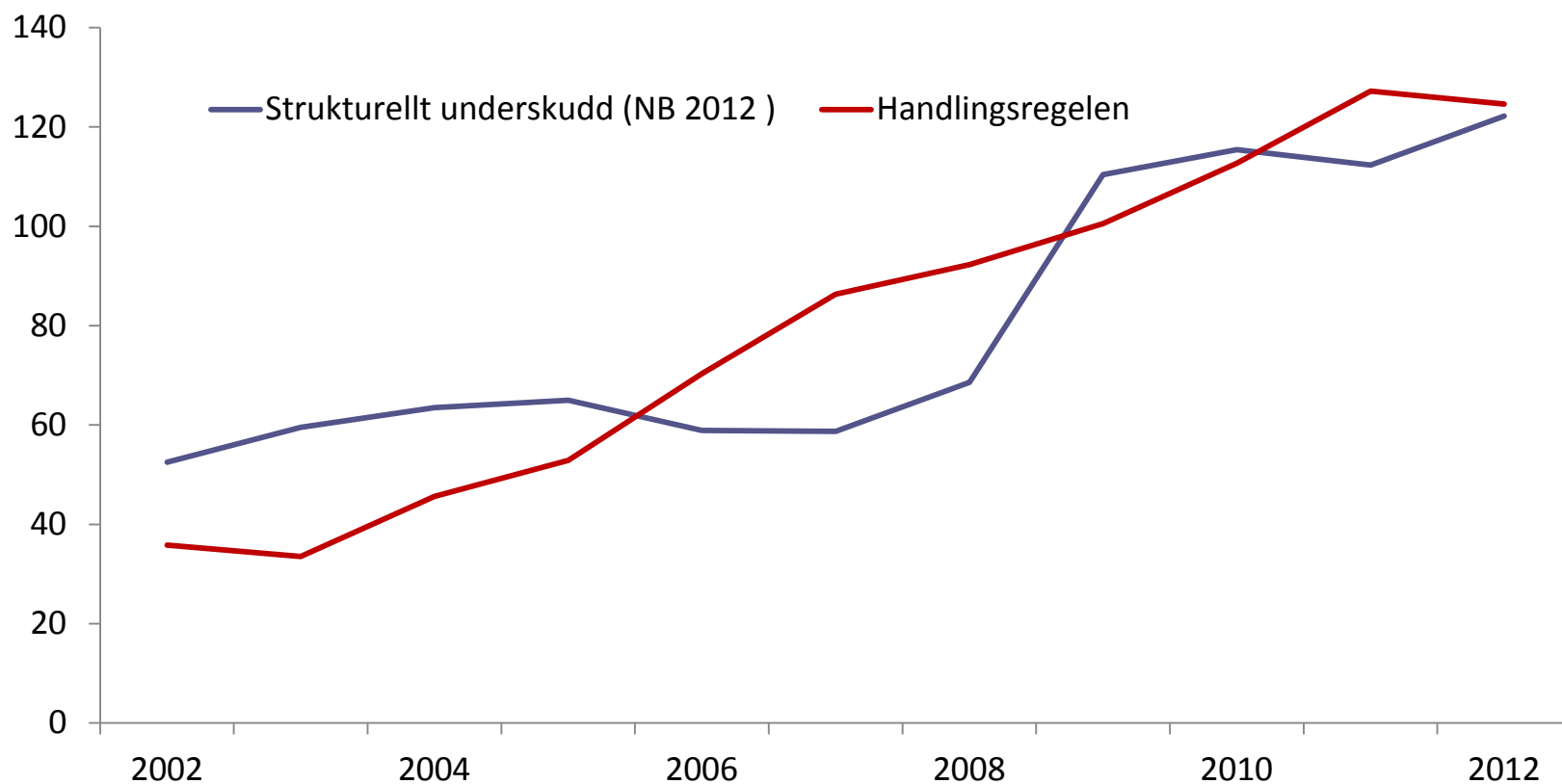

Statsbudsjettseminar 2015

Handelshøyskolen BI
9. oktober 2014

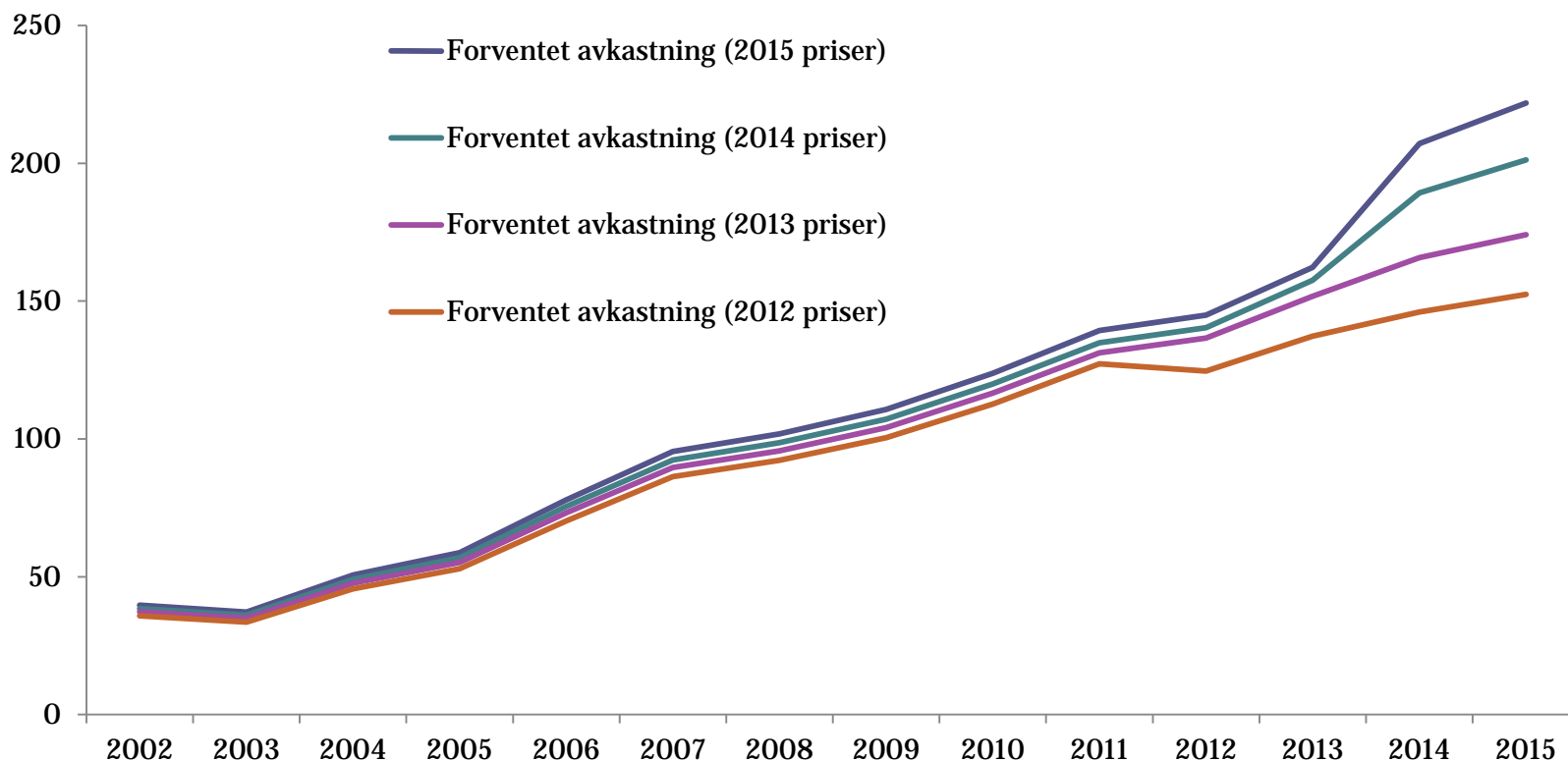
Hilde C. Bjørnland
Senter for anvendt makro- og petroleumsøkonomi

Det var en gang handlingsregelen sa noe om stramhet...(NB 2012)

Kilde: Nasjonalbudsjett 2012 og Hilde C. Bjørnland

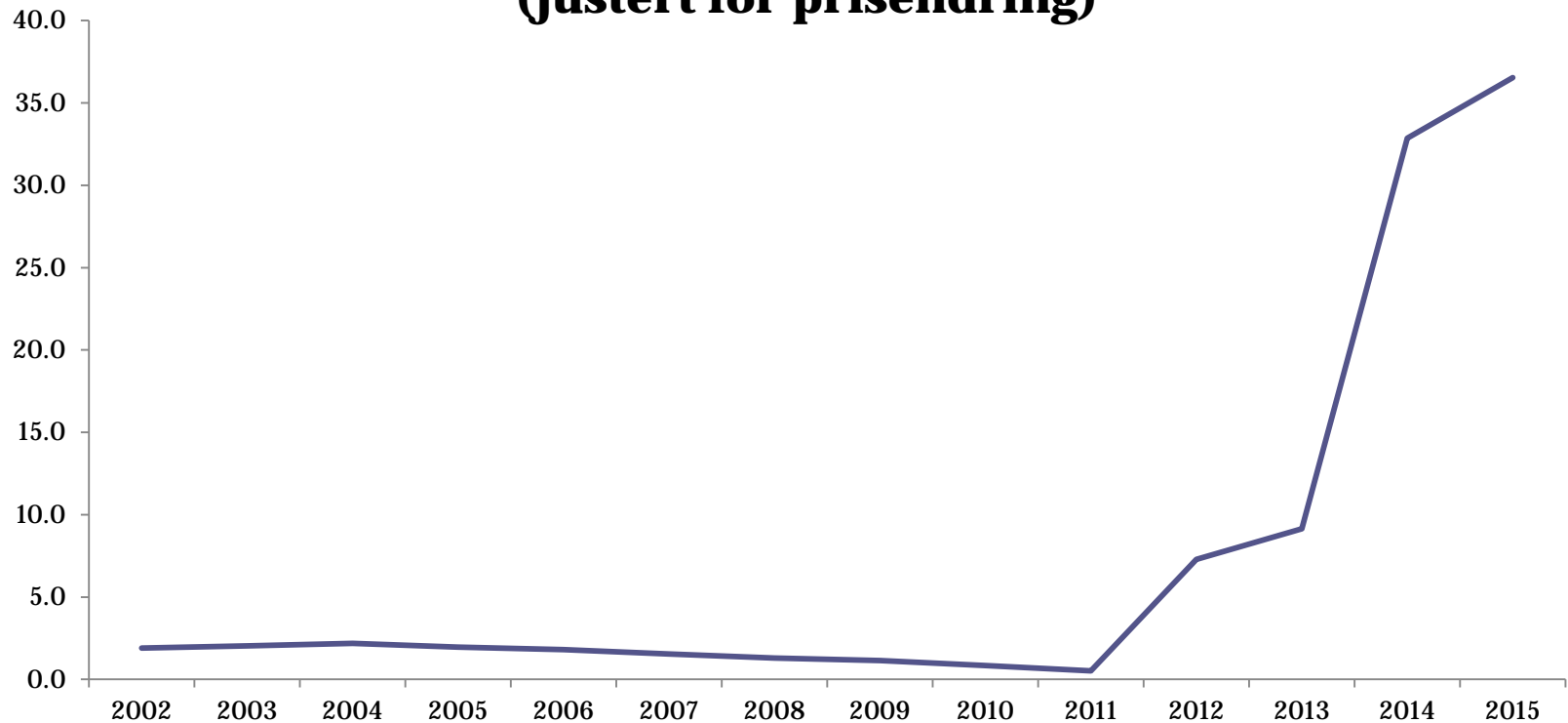
Men forventet avkastning, den har bare økt og økt...

Kilde: Nasjonalbudsjett 2012-2015 og Hilde C. Bjørnland

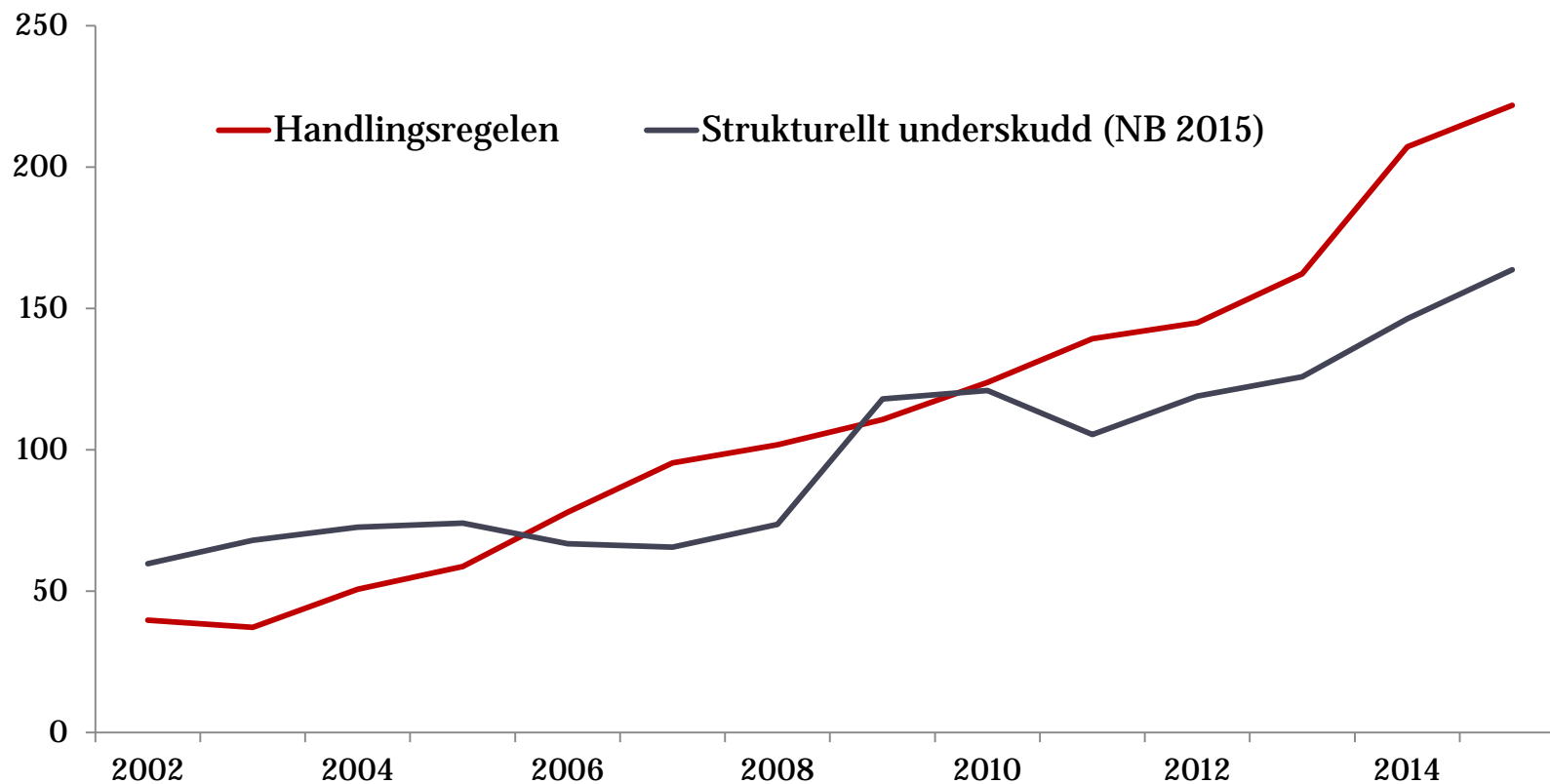
Regjeringen 'har' 40 prosent mer oljepenger å rutte med i 2015 enn man trodde i 2012

Endret prognose på avkastning, 2015-2012, prosent (justert for prisendring)

Kilde: Nasjonalbudsjett 2012-2015 og Hilde C. Bjørnland

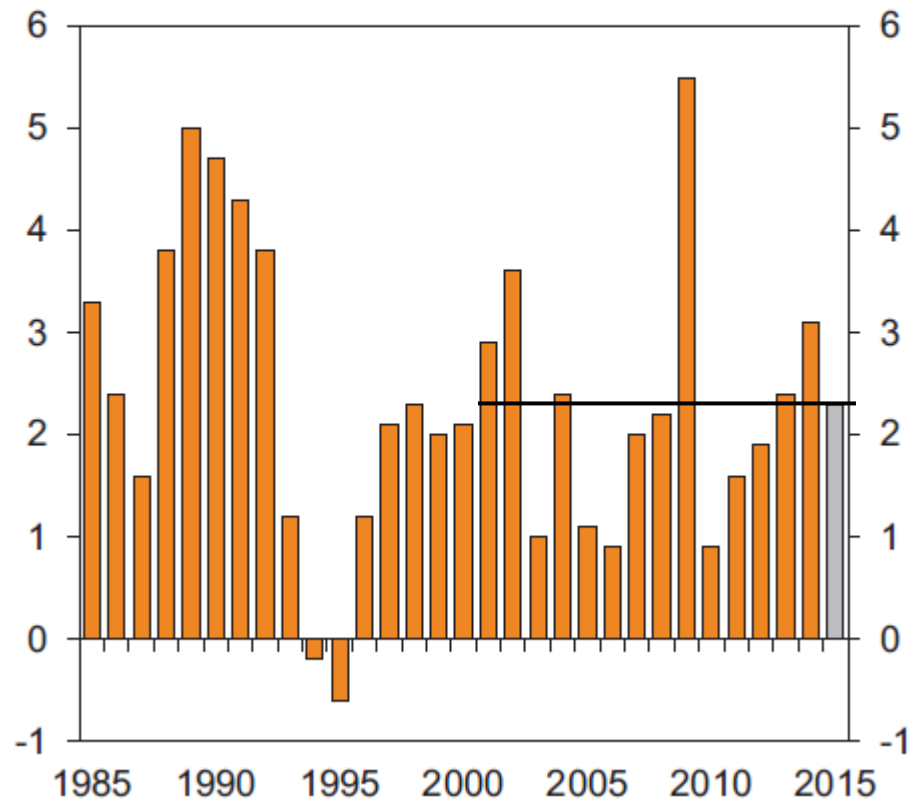
Bruker 164 mrd. Stramt eller ekspansivt?

Kilde: Nasjonalbudsjett 2015 og Hilde C. Bjørnland

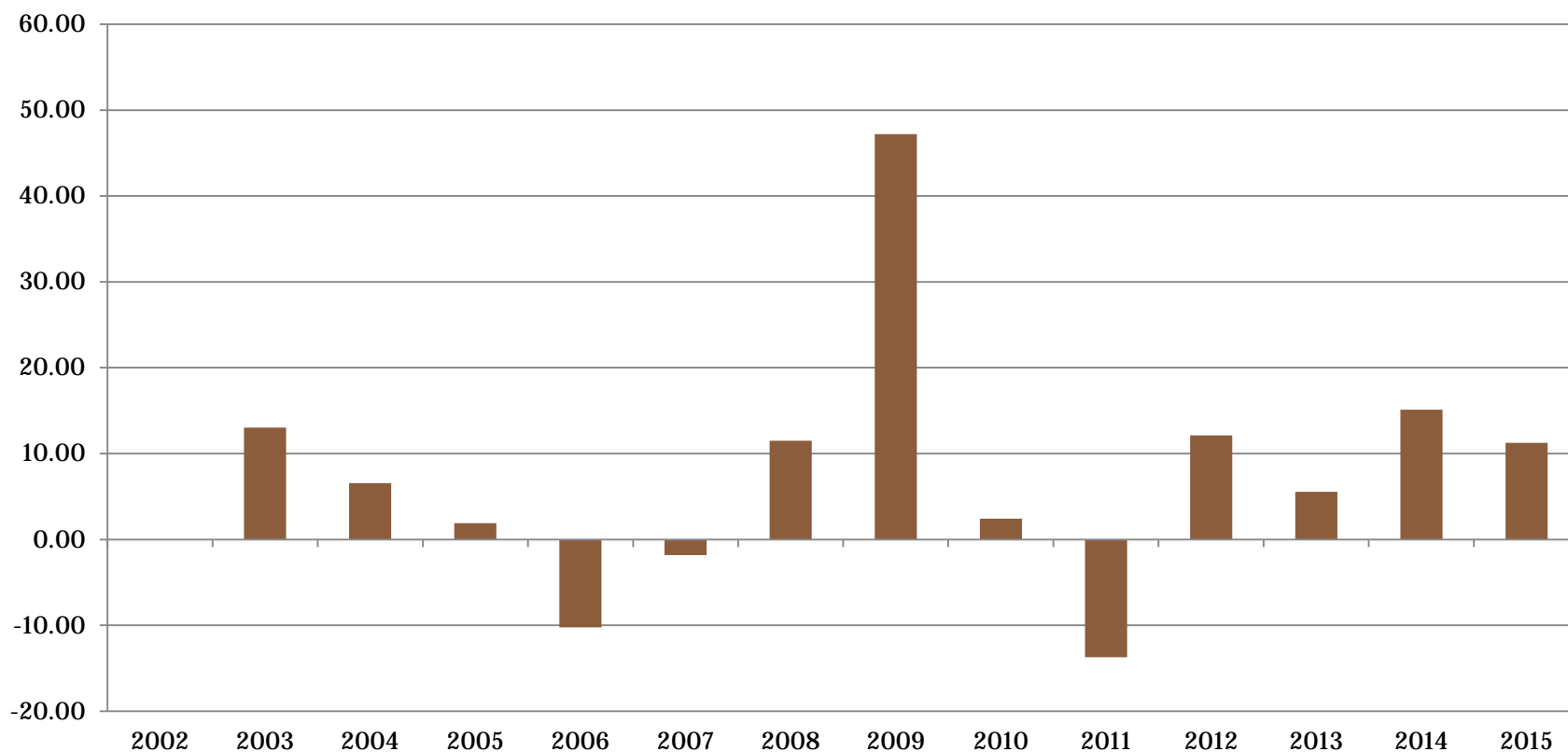
Moderat ekspansivt, ned fra 2014

C. Statsbudsjettets reelle, underliggende utgiftsvekst. Prosentvis endring fra året før

2015, det 6. mest ekspansive året!

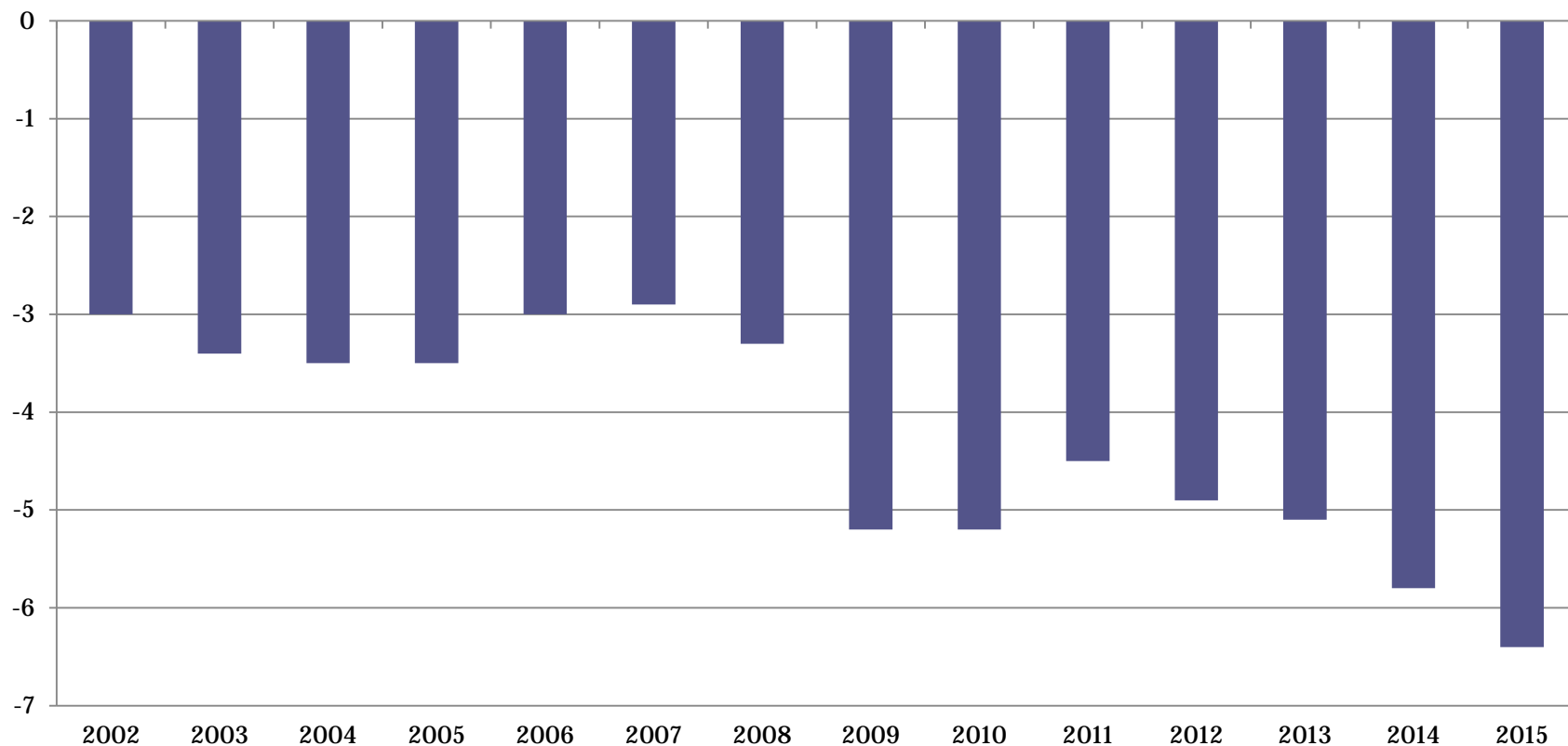
Vekst i strukturelt underskudd, pst.

Kilde: Nasjonalbudsjett 2015 og Hilde C. Bjørnland

Oljeavhengigheten øker, men i år mest fordi norsk økonomi utvikler seg svakt

Pst trend-BNP Fastlands Norge

Revideringer (betimelig tabell)

Tabell 1.2 Strukturelt, oljekorrigert overskudd på statsbudsjettet. Anslag gitt i ulike budsjettokument. Prosent av trend-BNP for Fastlands-Norge¹

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
NB02	-2,3												
RNB02	-2,2												
NB03	-3,1	-3,1											
RNB03	-3,1	-3,1											
NB04	-3,0	-3,3	-3,9										
RNB04	-3,0	-3,9	-4,2										
NB05	-3,0	-3,8	-4,5	-4,9									
RNB05	-3,3	-4,1	-4,5	-4,8									
NB06	-3,2	-4,0	-4,4	-4,6	-4,6								
RNB06	-3,0	-3,7	-4,2	-4,0	-4,5								
NB07	-2,8	-3,5	-3,9	-3,8	-4,3	-4,6							
RNB07	-2,5	-3,1	-3,6	-3,7	-3,8	-4,3							
NB08	-2,3	-2,9	-3,2	-3,3	-3,6	-4,3	-4,5						
RNB08	-2,2	-2,7	-3,0	-3,3	-3,4	-3,6	-4,3						
NB09	-2,4	-2,8	-3,2	-3,3	-3,4	-3,6	-4,3	-5,0					
RNB09	-2,4	-2,9	-3,2	-3,4	-3,4	-3,5	-4,2	-7,2					
NB10	-2,4	-2,9	-3,2	-3,4	-3,4	-3,5	-4,2	-7,2	-7,8				
RNB10	-3,1	-3,5	-3,7	-3,9	-3,6	-3,4	-3,9	-6,0	-6,8				
NB11	-3,1	-3,4	-3,7	-3,8	-3,5	-3,3	-3,8	-5,9	-6,4	-6,3			
RNB11	-3,0	-3,3	-3,4	-3,4	-3,0	-3,0	-3,5	-5,5	-5,7	-5,5			
NB12	-3,0	-3,3	-3,4	-3,4	-3,0	-2,9	-3,4	-5,4	-5,5	-5,3	-5,6		
RNB12	-3,0	-3,3	-3,4	-3,3	-2,9	-2,8	-3,3	-5,2	-5,2	-4,5	-5,2		
NB13	-3,0	-3,3	-3,4	-3,3	-2,9	-2,8	-3,2	-5,1	-5,1	-4,4	-5,2	-5,3	
RNB13	-3,0	-3,3	-3,5	-3,4	-3,0	-2,9	-3,2	-5,1	-5,1	-4,3	-5,2	-5,3	
NB14	-3,0	-3,4	-3,5	-3,4	-3,0	-2,9	-3,2	-5,0	-5,0	-4,2	-4,7	-5,2	-5,5
RNB14	-3,0	-3,4	-3,5	-3,5	-3,0	-2,9	-3,3	-5,2	-5,2	-4,4	-4,9	-5,1	-5,8
NB15	-3,0	-3,4	-3,5	-3,5	-3,0	-2,9	-3,3	-5,2	-5,2	-4,5	-4,9	-5,1	-5,8

2015:
6,4 pst

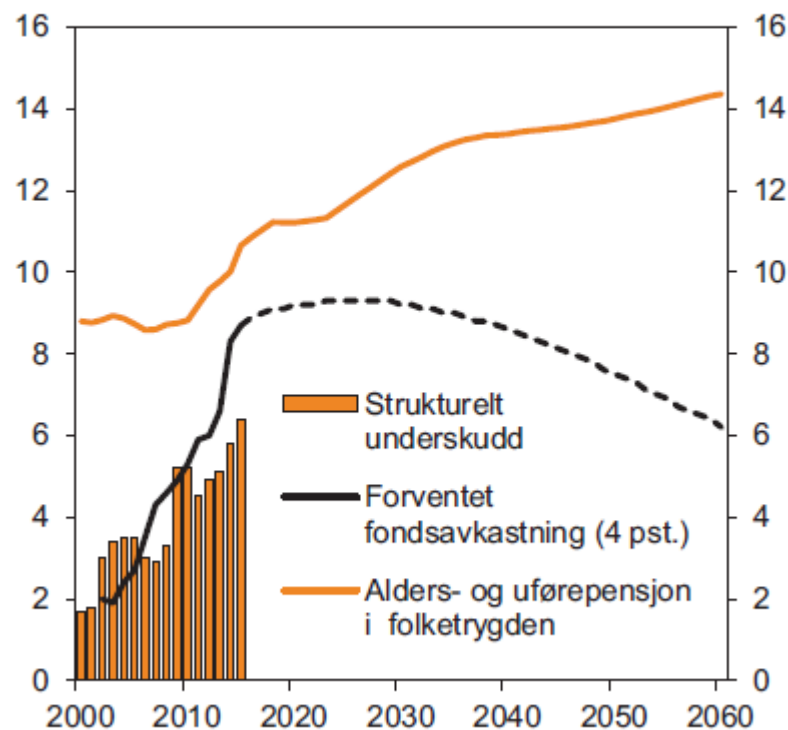
?

¹ Anslag gitt i nasjonalbudsjettet (NB) og revidert nasjonalbudsjett (RNB) for det enkelte år.
Kilde: Finansdepartementet.

- Moderat ekspansivt budsjett, men **oljeavhengigheten øker** (6,4 prosent av trend-BNP for Fastlands-Norge).
- Gjør oss mer sårbare på sikt. Verre å kutte i nedgangstider.
- NB. Med påplussninger, dårligere utsikter for norsk økonomi, lavere oljepris, eller dårligere tider ute, vil oljeavhengigheten øke ytterligere.
- Kunne godt beregnet **usikkerhet** på dette!
- **Handlingsregelen** gir ikke lenger godt bilde på stramhet i budsjettet. Må og SKAL **revideres!**

Bærekraft og utfordringer fremover

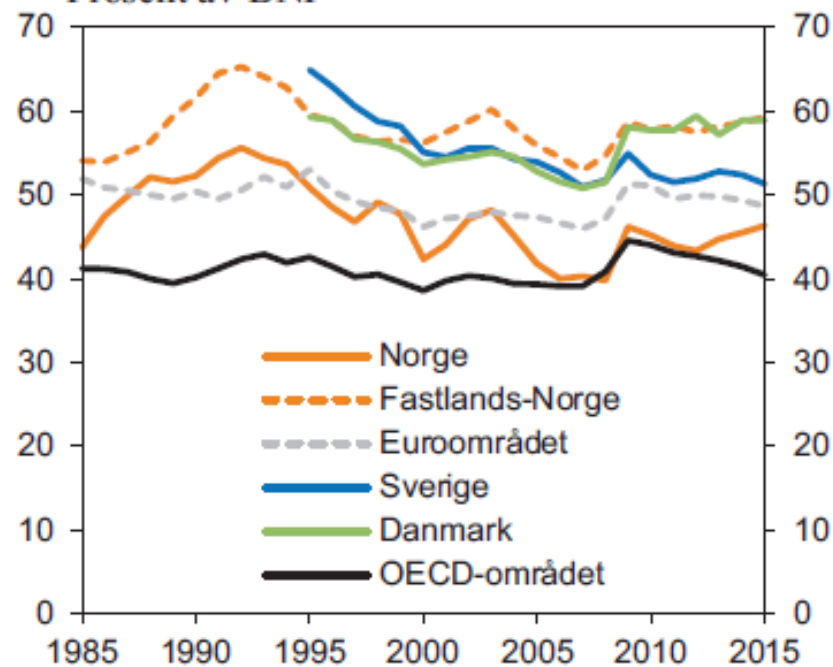
Pensjonsutgifter og fondsavkastning

Note: Prosent av BNP Fastlands-Norge

Permanent løft rundt finanskrisen

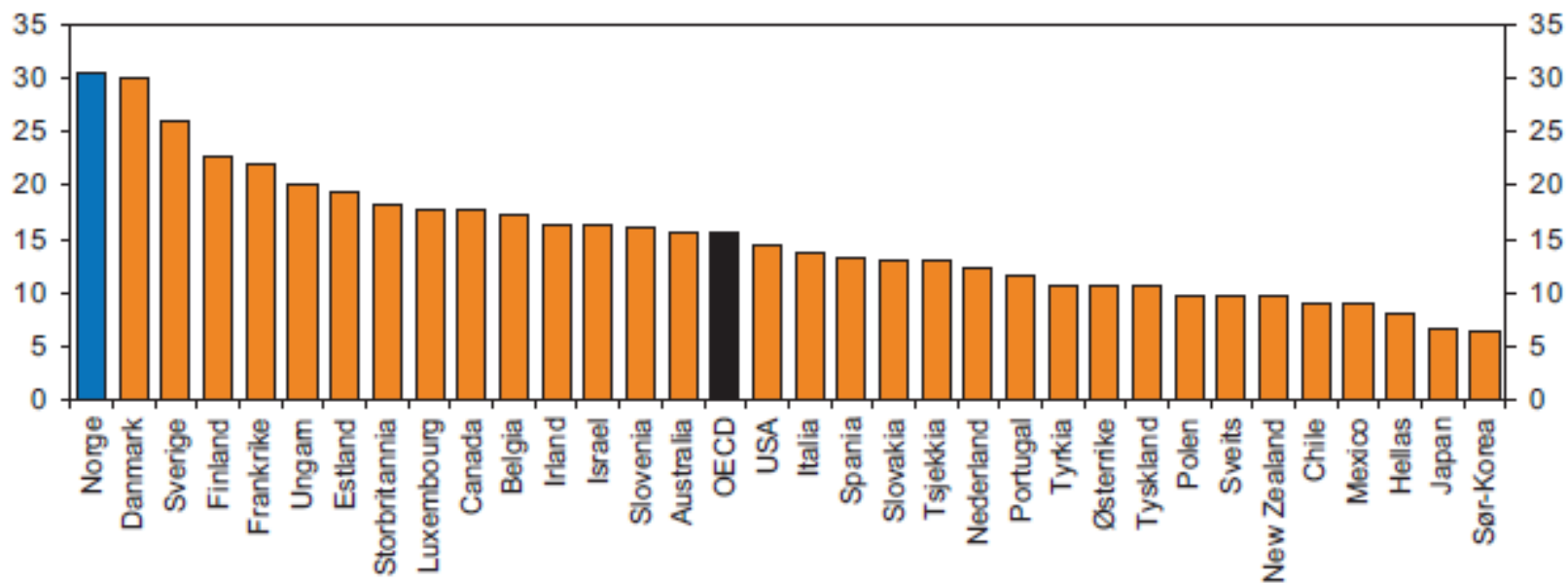
A. Utgifter i offentlig forvaltning.
Prosent av BNP

Kilde: Nasjonalbudsjett 2015

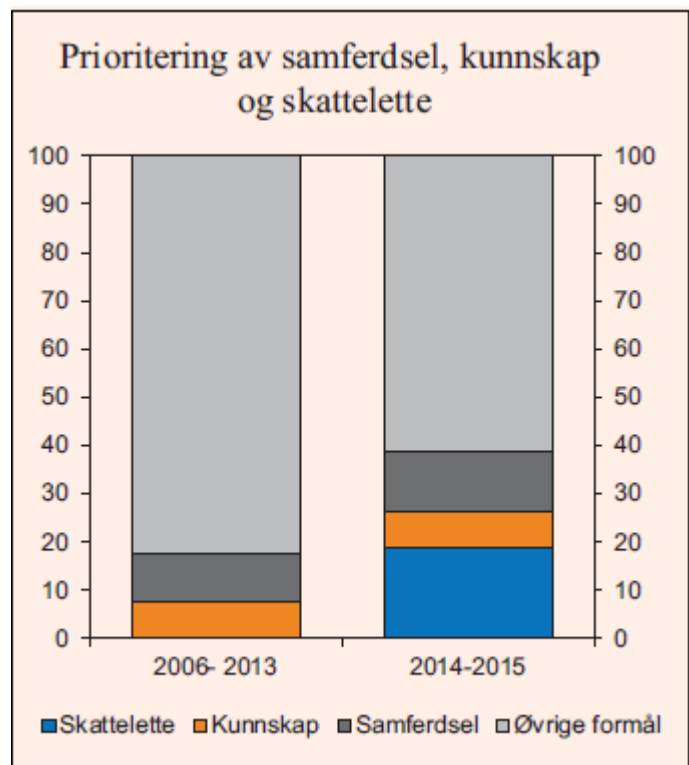
Nå skal regjeringen effektivisere

A. Sysselsetting i offentlig sektor i OECD-land. Prosent av arbeidsstyrken. 2011

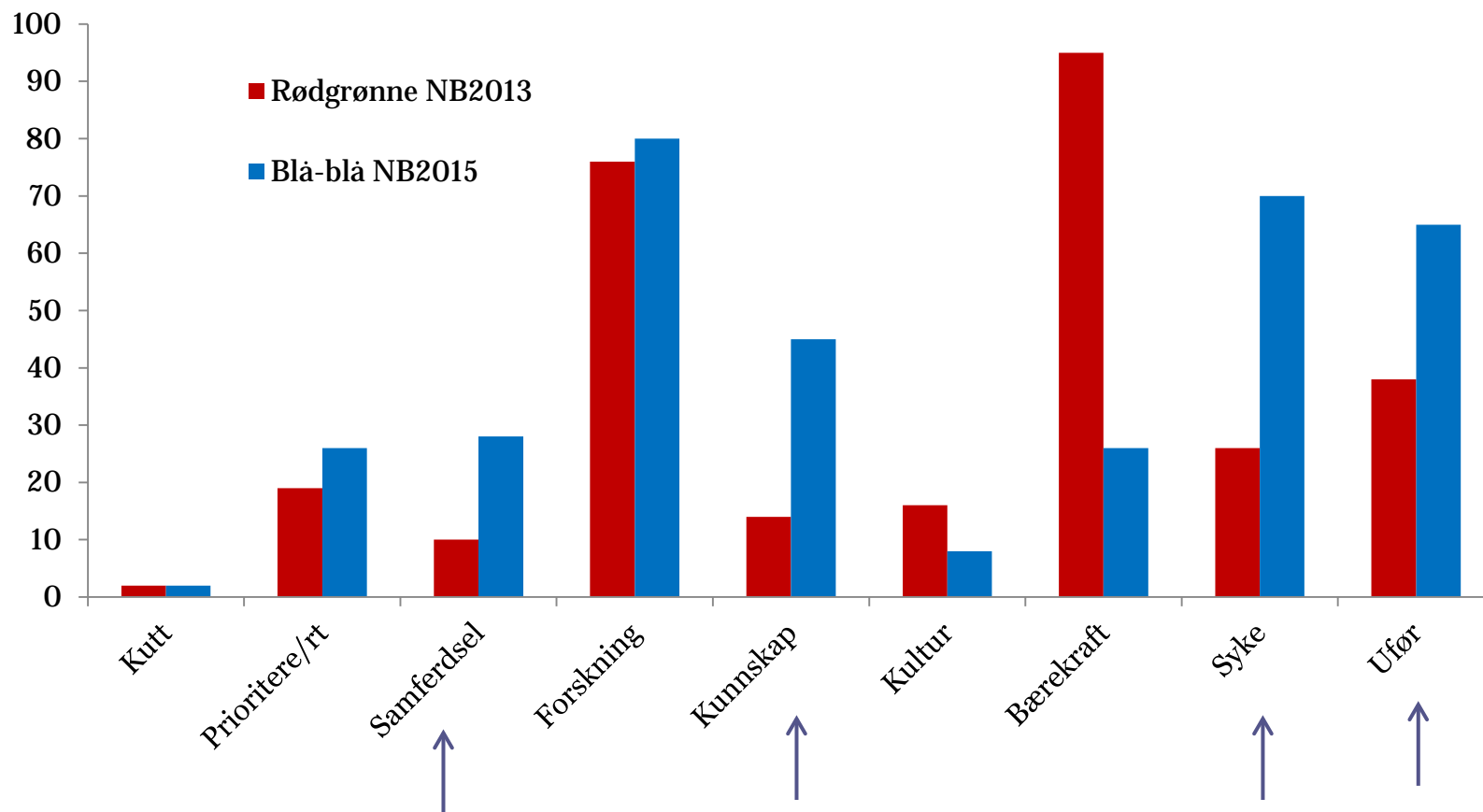

Kilde: OECD

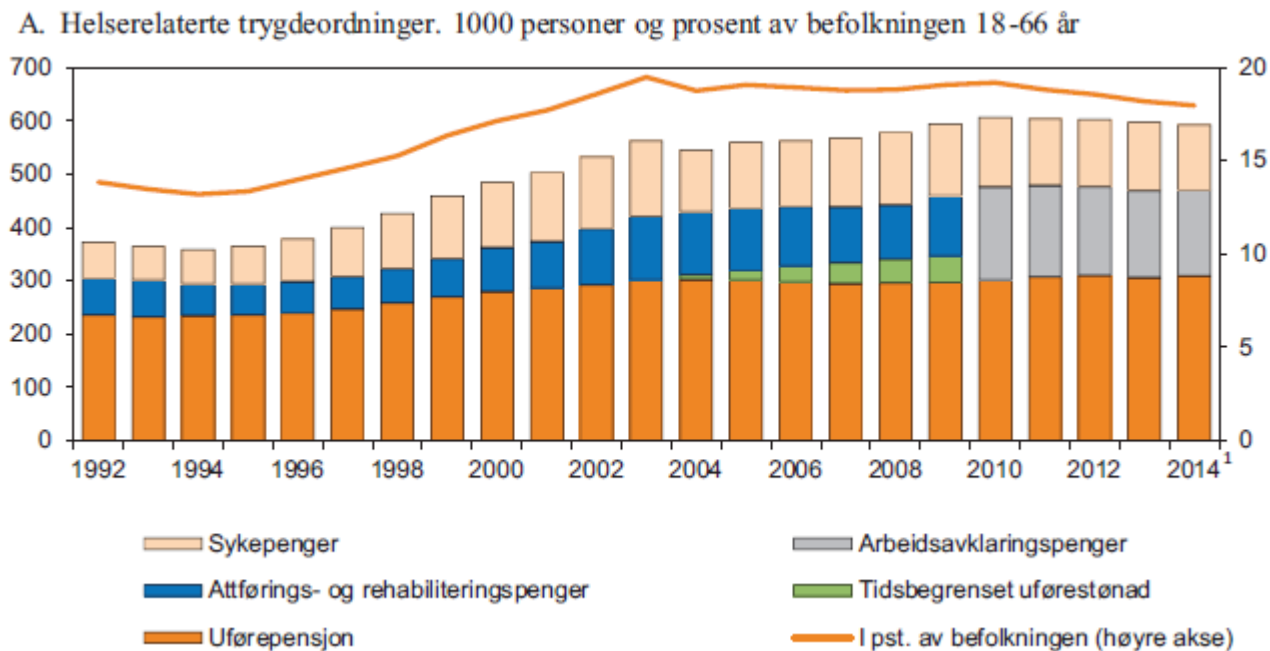
Prioriteringer i prosent av handlingsrom.
I tråd med intensjonen for handlingsregelen. Men mest
nytt er skattelette.

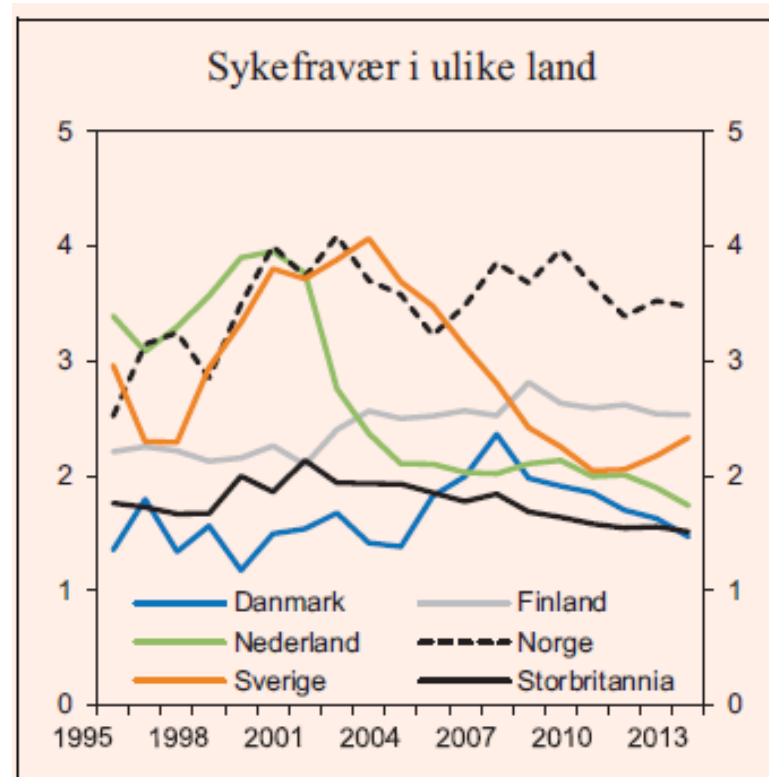
Prioriterte ord i Nasjonalbudsjettet..

Utfordringer (mutert hollandsk syke)!

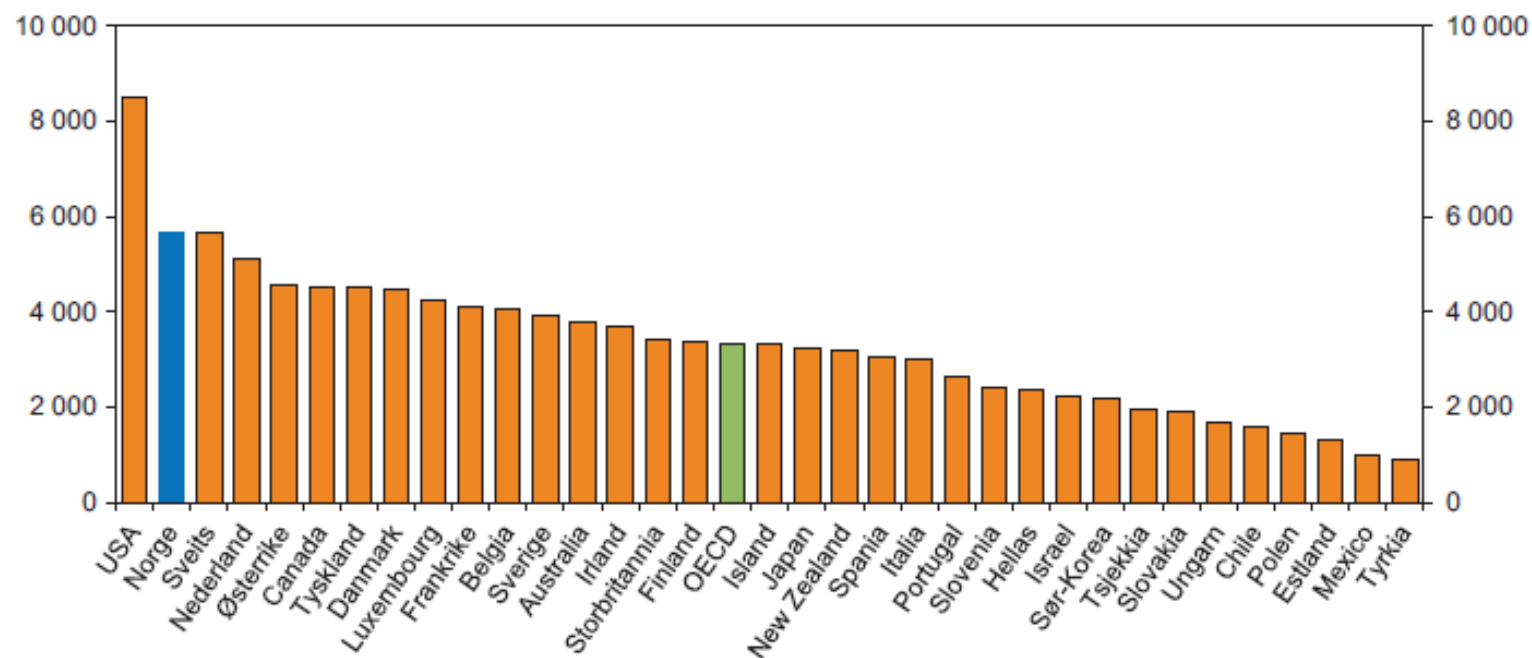
Helse

Figur 5.10 Sykefravær i ulike land. Antall helt fraværende fra arbeid i hele undersøkelsesuken på grunn av sykdom i pst. av alle sysselsatte

Kilde: Eurostat.

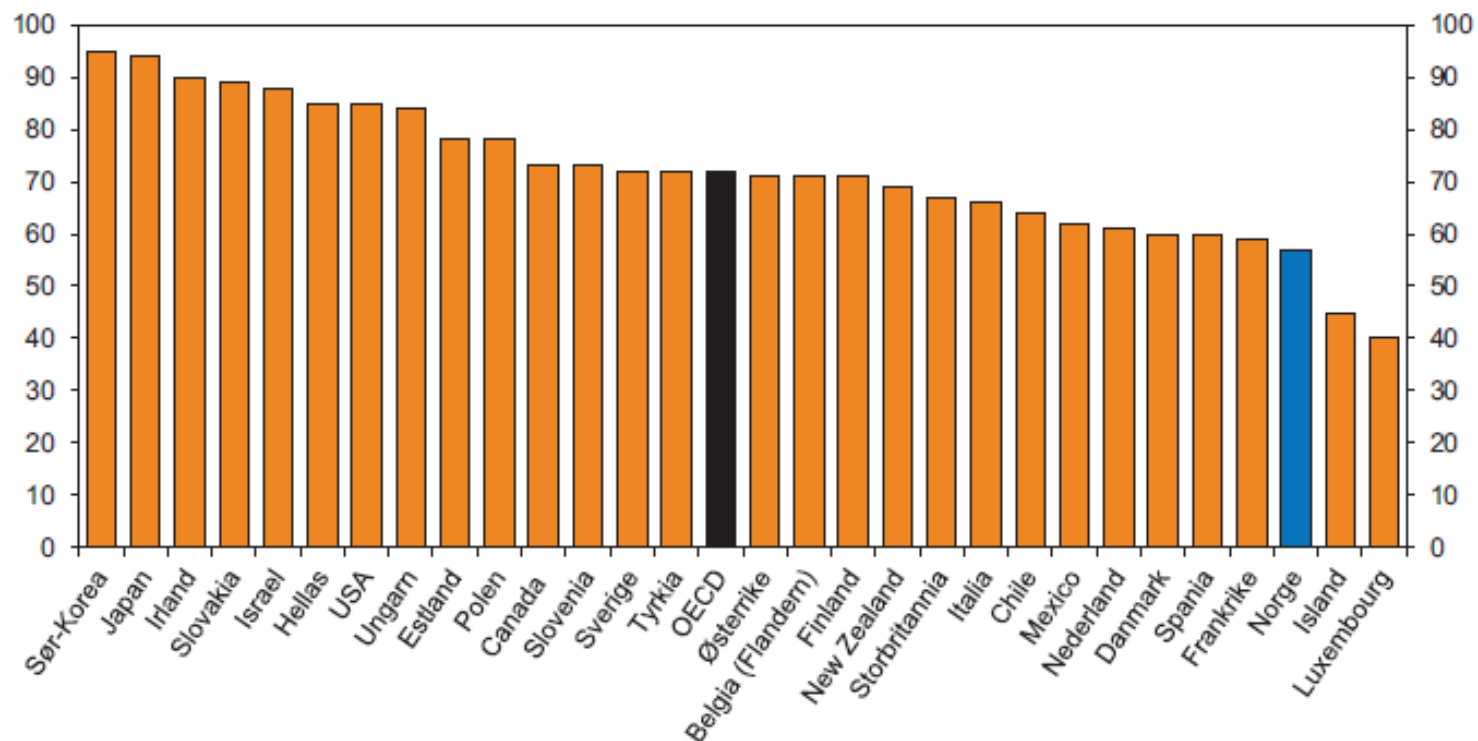
B. Utgifter til helse per innbygger. Kjøpekraftsjusterte dollar

Kilde: OECD

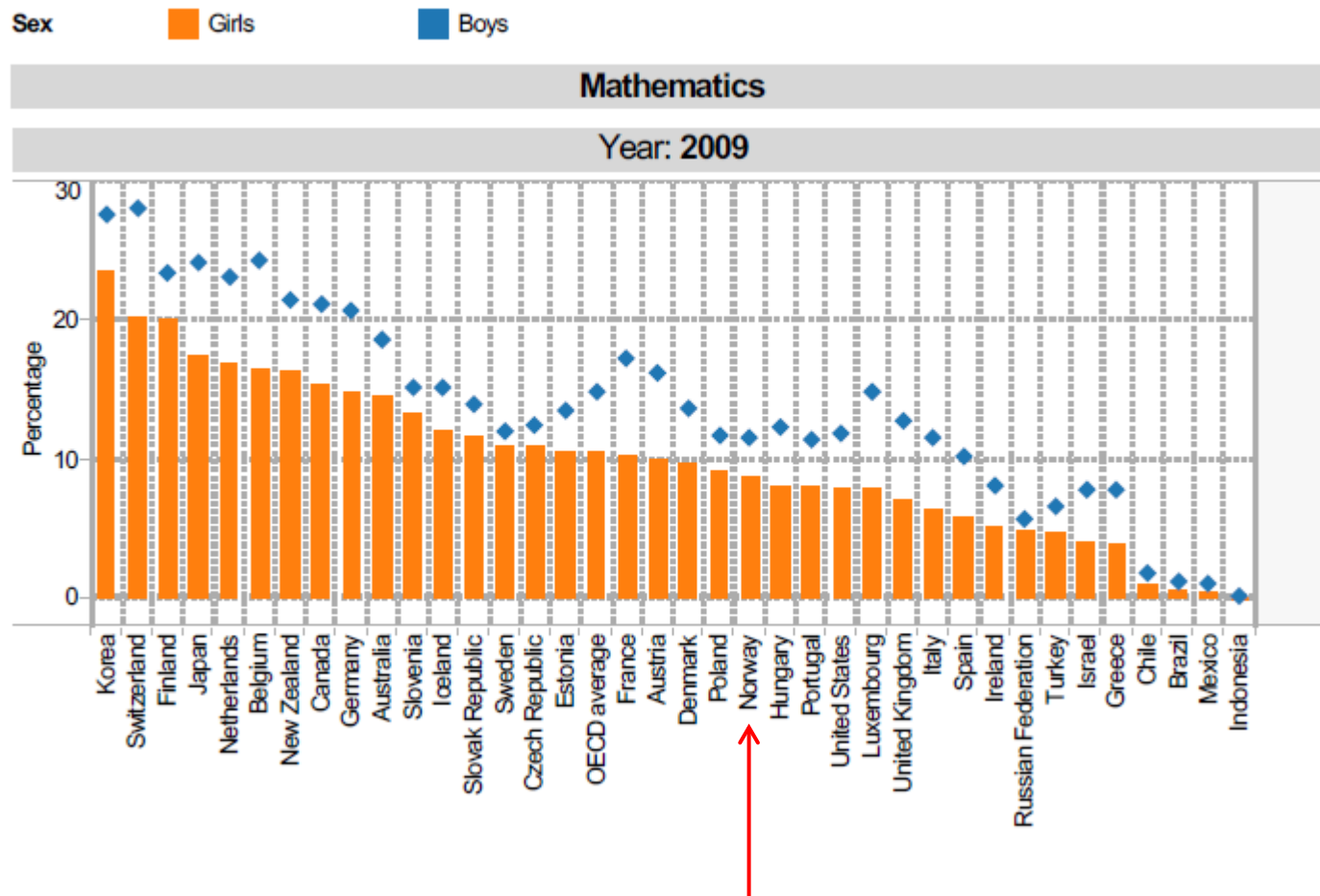
Skole også på agendaen

Fullført videregående skole innenfor normert tid. Prosent

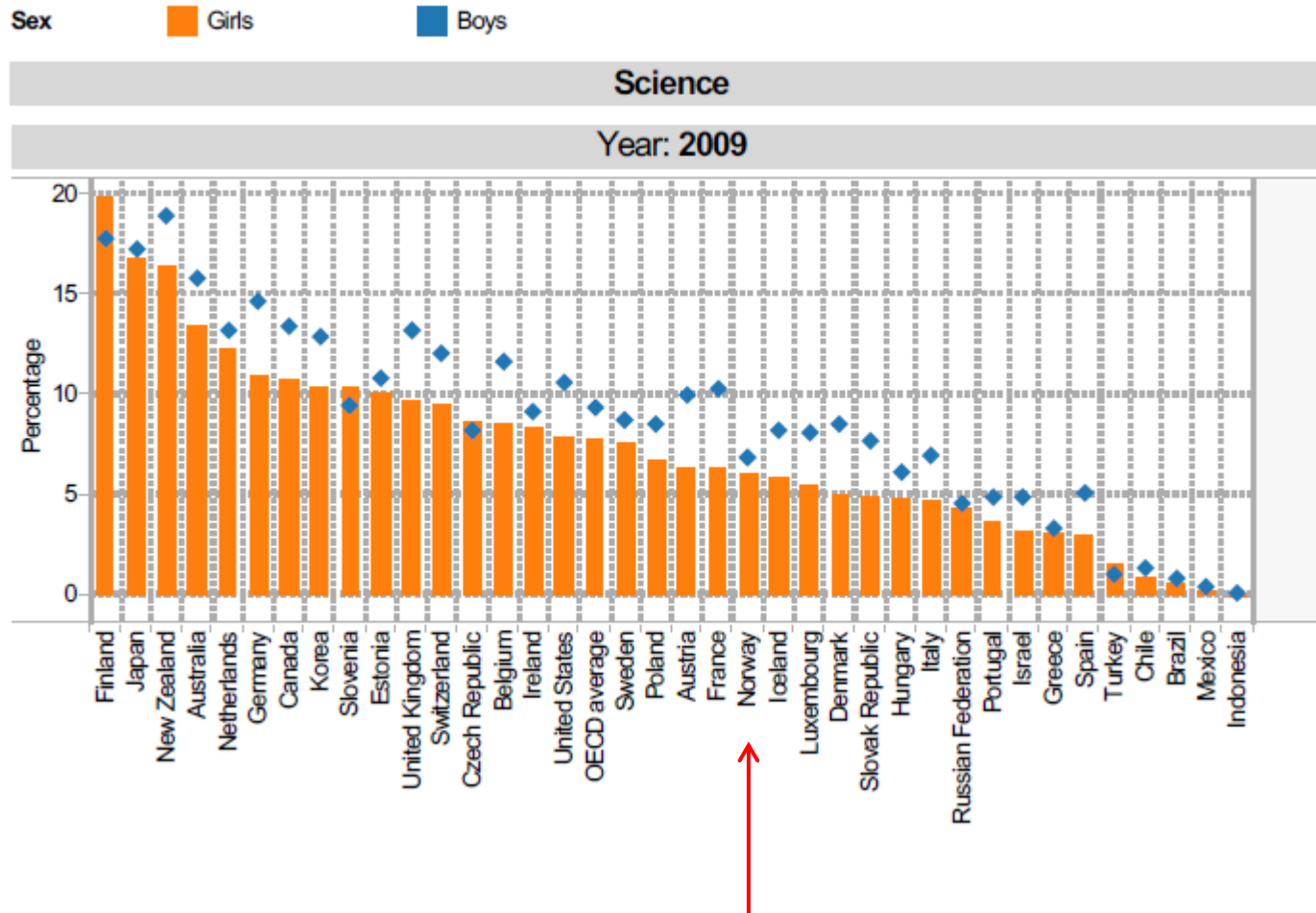

Kilde: OECD

Kan legge til utfordringer: Andel elever med topp score i matematikk...

Ikke ledende... Andel elever med topp score i vitenskap

Avslutning

- Så, svakt ekspansivt, mindre kutt og prioriteringer enn jeg hadde ønsket. Men kunne ha vært verre (ros).
- Men det må stoppe nå!
- Prioriterer i tråd med handlingsregelen, men oljeavhengighet øker likevel
- utfordringer som er påpekt er store og må gripes tak i.